

Hund og katt reduserer risiko for astma

Å bli eksponert for hund og katt som spedbarn, beskytter mot atopi ved 6–7-årsalder, viser en ny amerikansk studie.

Forholdet mellom eksponering for allergener og astma har vært intenst undersøkt de siste 20 årene. En ny amerikansk prospektiv kohortstudie har undersøkt eksponering for hund og katt og senere utvikling av astma (1). Av de 835 barna som opprinnelig deltok i studien, fullførte 57 % oppfølgingen ved 6–7-årsalder.

Forekomsten av atopi ved prikktest var 34 % hos dem som hadde vært eksponert for 0–1 hund eller katt i første leveår, mot 15 % blant dem som hadde vært eksponert for to eller flere hunder eller katter ($p < 0,005$). Også når forskerne kontrollerte for blant annet foreldres astma og røyking, var risiko for atopi signifikant lavere hos barn som hadde vært eksponert for to eller flere katter og hunder i første leveår.

– Undersøkelsen viser samme tendens som i et par kohortstudier tidligere, bl.a. i

barneastmaundersøkelsen i Oslo (2). Funnene har grunnleggende betydning for forståelsen av hva som påvirker allergiutvikling, og for hvilke råd som skal gis til foreldre. Fremdeles er det imidlertid mulige systematiske feilkilder ved undersøkelsene som tilsier at man skal være forsiktige i konklusjonene. Men man bør nok nå være tilbakeholdne med å fraråde familier å ha hund eller katt for å forebygge utvikling av atopisk sykdom hos nyfødte barn, fordi det altså er nokså tydelig at barn som vokser opp uten nærkontakt med hund eller katt har større tendens til allergiutvikling, sier Per Magnus ved Folkehelseinstituttet.

– Erlend Hem, *Tidsskriftet*

Litteratur

1. Ownby DR, Johnson CC, Peterson EL. Exposure to dogs and cats in the first year of life and risk of allergic sensitization at 6 to 7 years of age. *JAMA* 2002; 288: 963–72.
2. Nafstad P, Magnus P, Gaarder PI, Jaakkola JJ. Exposure to pets and atopy-related diseases in the first 4 years of life. *Allergy* 2001; 56: 307–12.

Vaksine mot Alzheimers sykdom?

En vaksine kan forhindre opphopning av amyloid hos pasienter med Alzheimers sykdom. Forsøk på mus viste klinisk bedring uten uheldige bivirkninger.

Plakk som inneholder det nevrotoksiske peptidet β -amyloid spiller en betydelig rolle for sykdomsutviklingen ved Alzheimers sykdom. Man prøver nå å utvikle effektive antistoffer mot β -amyloid. I de første kliniske utprøvinger av en slik vaksine utviklet noen få pasienter inflammasjon i sentralnervesystemet, og videre utprøvinger ble derfor stanset.

I to nylig publiserte studier har man gått et skritt videre. I den første studien klarte man å isolere antistoffer fra dyr og pasienter som hadde blitt immunisert med aggregater av β -amyloid og å vise at disse ikke fremkalte autoimmun respons (1). En annen forskergruppe fant at antistoffer rettet bare mot en liten del av β -amyloidet, hemmet fibrillogenese og dermed toksisiteten av β -amyloid. Mus som ble behandlet med slike antistoffer, fikk en bedret kognitiv funksjon uten at det oppstod noen inflammatorisk reaksjon (2).

Gustav Gaudernack ved Det norske radiumhospital arbeider selv med å utvikle vaksiner mot Alzheimers sykdom. – Prinsippet med å benytte antistoff til å fjerne ekstracellulære plakk er derimot helt nytt, forklarer han.

– De nye studiene antyder at antistoffene ikke står bak den inflammatoriske reaksjonen man så hos noen pasienter i de tidligste forsøkene, sier Gaudernack, som ikke tør antyde hvor lang tid det kan ta før behandlingen kan forsøkes på mennesker. – Ofte går det raskt, men tidligere dårlige erfaringer kan i dette tilfelle forsinke prosessen, sier han.

– Ragnhild Ørstavik, *Tidsskriftet*

Litteratur

1. Hock C, Konietzko U, Papassotiropoulos A, Wollmer A, Streffer J, von Rotz RC et al. Generation of antibodies specific for β -amyloid by vaccination of patients with Alzheimers disease. *Nature Medicine* 2002; 8: 1270–5.
2. McLaurin J, Cecal R, Kierstad ME, Tian X, Phinney AL, Manea M et al. Therapeutically effective antibodies against amyloid- β peptide target residues 4–10 and inhibit cytotoxicity and fibrillogenesis. *Nature Medicine* 2002; 8: 1263–9.

Gunstig diett

Omkring 10 % av innbyggerne i asiatiske byer utvikler koronar hjertesykdom. Forekomsten er økende, og dette kan ikke forklares av tradisjonelle risikofaktorer alene. En studie med 1 000 deltakere (*Lancet* 2002; 360: 1455–61) viser at en diett rik på α -linolensyre sannsynligvis kan redusere forekomsten. Alle deltakerne hadde kjente risikofaktorer for hjerte- og karsykdommer. Halvparten ble randomisert til å følge en diett rik på helkorn, frukt, grønnsaker og nøtter. Etter to år var forekomsten av hjerteinfarkt 50 % lavere i intervensjonsgruppen enn i kontrollgruppen (21 versus 43 tilfeller; $p < 0,001$).

Trening som teller

En drøy mils jogging per uke er tilstrekkelig for å bedre lipoproteinprofilen i plasma (*N Engl J Med* 2002; 347: 1483–92). Det viser en intervensjonsstudie med 111 sedate og lett overvektige personer. Deltakerne ble gruppert etter treningsmengde og fikk målt lipoproteinene i plasma regelmessig. Lipidprofilen var avhengig av hvor mye den enkelte trente, men ikke av hvor intens treningen var. Bedringen var uavhengig av økt fysisk kapasitet og vektreduksjon.

Sink mot diaré

Sinktilskudd i to uker reduserer sykkelighet og dødelighet ved diaré hos barn (*BMJ* 2002; 325: 1059–63). Behandlingen er tidligere testet i mindre, kliniske studier. Nå har mer enn 8 000 barn deltatt i en studie, der større andeler av de syke etter hvert ble behandlet med sink. Antall dødsfall blant barna som fikk sink, var omkring halvparten av antallet blant dem som bare fikk væskebehandling. Samtidig var det færre tilfeller av akutte nedre luftveisinfectionsjoner i intervensjonsgruppen.

Analgetika og hypertensjon

Kvinner er storforbrukere av smertestilende medikamenter (*Arch Intern Med* 2002; 162: 2204–8). En prospektiv studie av unge, amerikanske sykepleiere viser en sterk sammenheng mellom bruk av ikke-steroid antiinflammatoriske midler og forekomst av hypertensjon. Kvinner som brukte slike medikamenter i 22 dager eller mer per måned hadde dobbel så stor risiko for å utvikle hypertensjon i løpet av to år i forhold til kvinner som ikke brukte slike medikamenter (relativ risiko 1,86; 95 % KI 1,51–2,28).

– Ragnhild Ørstavik, *Tidsskriftet*